

Erozyon nedir

Yer yüzünde bulunan toprağın, başta akarsular ve rüzgar olmak üzere türlü dış etkilerle bir yerden başka bir yere taşınması olayıdır.

Erozyonun zararları

Erozyon en büyük zararı kaybedilen toprak örtüsüdür. Toprağın yeniden oluşması için ise binlerce yıl gerekir. Türkiye'nin toprak kaybının yılda 1 milyar 400 milyon ton olduğu tahmin edilmektedir. Bilimsel verilere göre 1 cm toprağın oluşması için 300 ile 1000 yılın geçmesi gerekiyor. Halbuki bizim bunu bekleyecek zamanımız yoktur. Elimizdeki toprağın kıymetini bilmemiz gerekmektedir. Çölleşmenin dünyadaki yıllık maliyetini 42 milyar dolar olarak hesaplanmaktadır. İlerleyen zamanda bunun faturası daha da ağır olacaktır.

Erozyon ile toprağın taşınması sonucu, toprağın verimi düşer. Torak yerine taş parçaları kaldığından toprağın işlenmesi de zorlaşacaktır. Bitkilerde yeteri kadar besin alamadıkları için daha az ürün elde ederiz. Bitki örtüsü yeteri kadar zengin olmadığı için hayvanların sayısında da bir azalma meydana gelir. Bitki ve hayvan türlerinde de hızla azalma görülür. Hayvancılıkta gerileme, hayvancılıkla geçinen insanların gelirleri azalacaktır. Yeteri kadar ekonomik gelir elde edemeyen çiftçiler de köyden kente göç etmek zorunda kalacaktır. Köyden kente göçün artması ekonomik ve toplumsal sorunların ortaya çıkmasına neden olmaktadır. İç Anadolu bölgesinde kuraklık ve erozyonun fazla olduğu yerlerde bu sebeplere bağlı olarak köyler boşalmakta ve şehirlere göç artmaktadır.

Karadeniz bölgesi gibi yağışların fazla olduğu yerlerde su erozyonu ve toprak kayması da görülmektedir. Bitki örtüsünün yok edilmesi yağışlar ile toprakların derelere taşınmasına neden olmaktadır. Bitki kökleri toprağı bir arada tutmaktadır. Ağaçların kesilmesi sonucu toprak daha korumasız hale gelmektedir. Bu nedenle toprak örtüsü yok olur, yerde bulunan büyük kaya parçaları ortaya çıkar. Burada da bitkiler yetişmeyeceği için bitki örtüsü yok olacaktır. Bitki örtüsünden yoksun ve eğimli yerlerde kışın çığ gibi felaketler görülebilir. Ormanlık alanda çığ oluşması riski daha az olmaktadır.

Su erozyon sonucu verimli topraklar taşınır, taşınan verimli topraklar, barajları gölleri doldurur, artık bu verimli toprakları bir daha kullanma imkanımız kalmaz. Barajların bir su tutma kapasitesi bulunmaktadır. Erozyon ile taşınan topraklar barajların içini doldurarak su tutma kapasitesini düşürür. Bu nedenle barajların ekonomik ömürlerini kısar.

Erozyon sonucu bitki örtüsü azaldığı için kar ve yağmur suları toprak tarafından emilemez ve yüzeyden çok hızlıca akar. Yeraltı su kaynakları beslenemez, yüzeyden hızla ilerleyen su sele sebep olur. Şehirleşme ile beraber yerlerin beton ve asfalt ile kaplanması yağın yağmurların yer altına gitmesini engellemiştir, bu nedenle şehir merkezlerinde az bir yağışta sel baskınları görülmektedir.

Ülkemizde Konya-Karapınar bölgesinde rüzgar erozyonu sonucu çölleşme görülmektedir. Son zamanlarda yapılan ağaçlandırma çalışmaları nedeni ile bu bölgedeki çölleşmenin önüne geçilmiştir.

Kısaca belirtmek gerekirse erozyonun zararları saymakla bitmez.

Erozyonu önlemenin yolları

Ülkemizde erozyonun başlıca nedeni orman ve mera alanlarının tahrip edilmesinden kaynaklanmaktadır. Bu nedenle insanlarımızı eğitmek gerekmektedir. Çiftçilerin meraları aşırı otlamaları sonucu bitki örtüsü yok olmaktadır. Bitkilerin büyümesi beklenmeli ve otlatırken bitki örtüsü tamamen bitinceye kadar devam edilmemelidir. Daha büyümemiş otları yedirmek yanlış bir uygulamadır.

Ağaçlandırma çalışmaları erozyon oluşumunu azaltacaktır. Bu nedenle ülkemizde her yıl ağaç dikme etkinlikleri yapılmaktadır. Ağaç dikmenin yanında dikilen ağaçların büyüyünceye kadar sulanması, keçi gibi hayvanlardan korunması gerekmektedir. Orman yangınlarını önlemek için gerekli tedbirler alınmalıdır. Orman yangınları ağaçların en büyük düşmanıdır.

Toprağın bir yıl ekilip diğer yıl ekilmemesine nadasa bırakma denilir. Yağışın yetersiz olduğu yerlerde toprak nadasa bırakılır. Eğer toprak nadasa bırakılmasa verimi azalır ve ekim yapılamaz hale gelir. Ancak yeni uygulamalar ile nadasa bırakma yapılmadan ürün yetiştirilmektedir. Nadasa bırakmak yerine alternatif ürünler yetiştirilerek toprağın zenginleşmesi sağlanabilir. Sonuç olarak bitki örtüsü ve toprak zenginleştiği için erozyonda azalacaktır

Verimli topraklardan alınan hasat toplandıktan sonra kökleri toprakta bırakılmalıdır. Anız örtüsü denilen bu kökler toprağın bitki örtüsü olup, tutuculuk özelliği taşımaktadır. Bu köklerin yakılması arazinin çıplak kalması ve erozyona uğraması anlamına gelmektedir.

Eğimli olan tarım alanları ve tarlalar; eğim yönüne dik olarak sürülmelidir. Ülkemizde tarla sürülmesi işlemi %70 boyutunda yanlış yapılmakta ve bilinçsizlik yüzünden her yıl binlerce ton toprağımız yok olmaktadır.

Verimli toprakların inşaat alanına açılması yasaklanmalıdır. Ülkemizde ki tüm verimli topraklar inşaat alanına açık hale getirilmesi sonucu verimli topraklar şehir altında kalmaktadır.

Diğer Konular

[Erozyon Nedir](#)

[Erozyon ve Heyelan Konusu Doğru-Yanlış Soruları](#)